

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

САЛАЛЫҚ КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ШОЛУ

Кәсіпорындарға пікіртерім жүргізу
нәтижелері (салалар: өндіру және өңдеу
өнеркәсібі, құрылыс, сауда, көлік және
қоймаға сақтау)

2017 ж. I тоқсан

МАЗМҰНЫ

- I. Салалардағы жалпы үрдістер (3-бет)**
- II. Өндіру өнеркәсібі (4-7 беттер)**
- III. Өңдеу өнеркәсібі (8-11 беттер)**
- IV. Құрылыс (12-15 беттер)**
- V. Сауда (16-19 беттер)**
- VI. Көлік және қоймаға сақтау (20-23 беттер)**
- VII. Негізгі қаржы көрсеткіштерінің орташа салалардағы мәні (24-25 беттер)**

ҚР НАҚТЫ СЕКТОРЫ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҮРДІСТЕРІ

Көрсеткіш	Өндіру өнеркәсібі	Өңдеу өнеркәсібі	Құрылыс	Сауда	Көлік және қоймаға сақтау
Дайын өнімге сұраныс	Көтерілді	Көтерілді	Төмендеді	Төмендеді	Көтерілді
Шикізат пен материалдар бағасы	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді	Мәлімет жоқ	Көтерілді
Дайын өнім бағалары	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді
Теңгемен кредиттер бойынша нақты пайыздық мөлшерлеме	Көтерілді	Көтерілді	Төмендеді	Өзгеріссіз қалды	Көтерілді
Шетел валютасымен кредиттер бойынша нақты пайыздық мөлшерлеме	Төмендеді	Төмендеді	Көтерілді	Төмендеді	Төмендеді
Ағымдағы өтімділік Коэффициенті ≥ 1 кәсіпорындардың үлесі	Көтерілді	Төмендеді	Төмендеді	Төмендеді	Төмендеді
Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті	Төмендеді	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді
МКР $<5\%$ кәсіпорындардың үлесі	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді
Сату рентабельділігі: СР $<5\%$ кәсіпорындардың үлесі	Көтерілді	Көтерілді	Көтерілді	Төмендеді	Төмендеді

оң өзгеріс

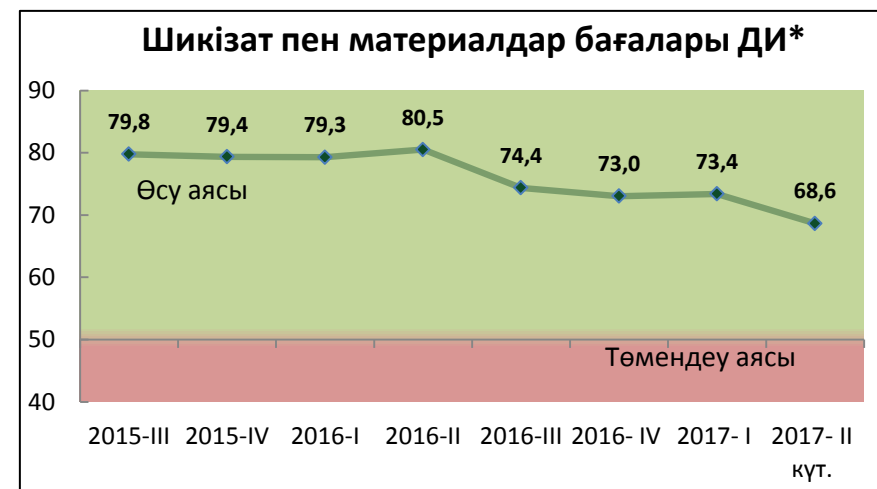
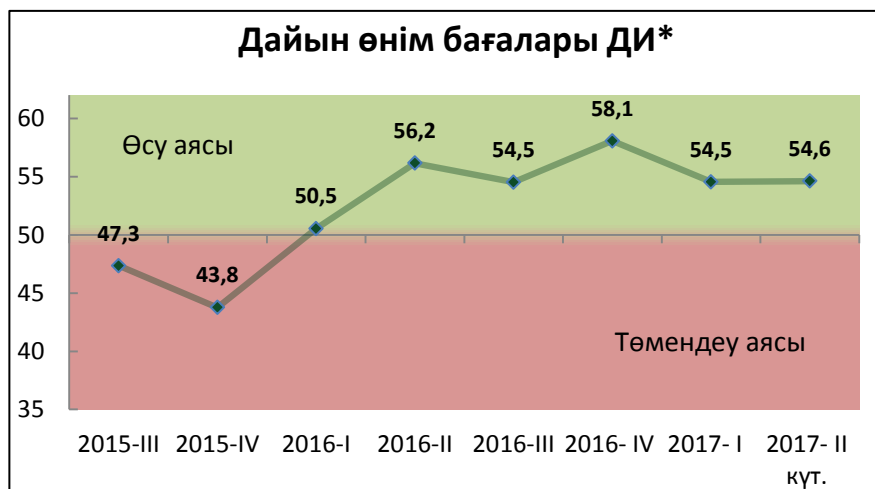
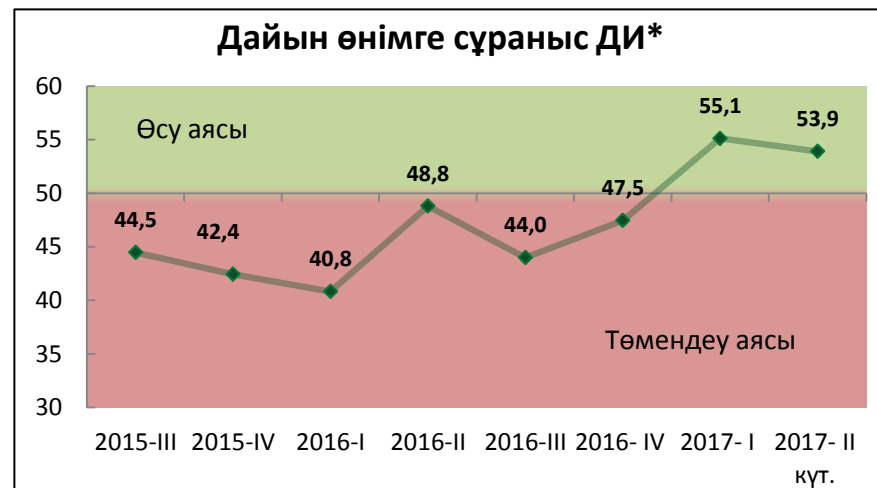
теріс өзгеріс

өзгеріс жоқ

ӨНДІРУ ӨНЕРКӘСІБІ

2017 жылдың 1 тоқсанында тау-кен өндіру саласында дайын өнімге деген сұраныс ұзақ мерзімде жағымсыз әсерде болып, алғашқы рет өсуді көрсетті. Сонымен қатар, 2017 жылдың 2 тоқсанында кәсіпорындар сұраныстың артуын күтуде, ол әлемдік нарықтағы шикізат бағасының өсуіне байланысты.

Салада дайын өнім бағалары өсуі жалғасты. 2017 жылдың 2 тоқсанында кәсіпорындардың күтімі бойынша бағалар өсуді жалғастырады. Өндіру саласындағы шикізат пен материалдар бағасының өсуі шамалы жылдамдады. 2017 жылдың 2 тоқсанында кәсіпорындардың күтімі бойынша бағалардың өсу қарқыны одан әрі төмендеуі күтілуде.

* ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

ӨНДІРУ ӨНЕРКӘСІБІ

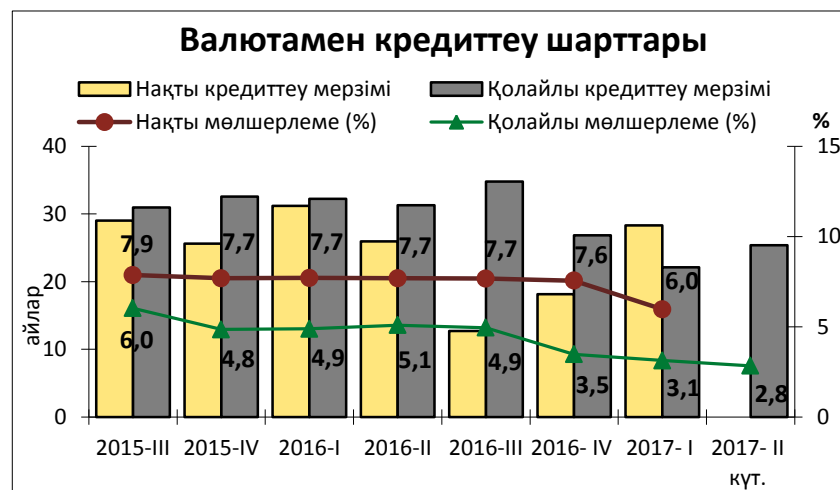
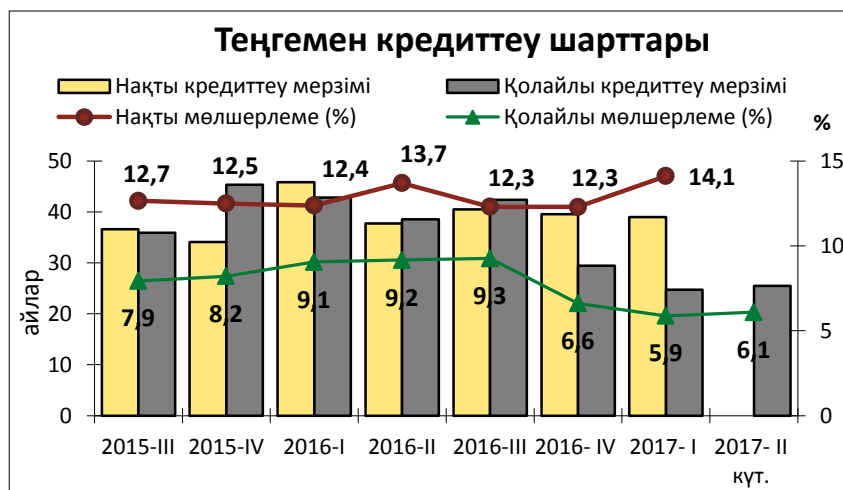
Тау-кен өнеркәсібі кәсіпорындарын кредиттеу 2017 жылдың 1 тоқсанында өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 21,4 %-ға төмендеп, 331,6 млрд. теңгені құрды.

Тау-кен өнеркәсібінің кәсіпорындары 2017 жылдың 1 тоқсанында негізгі және айналым қаражаттарын кредиттеудің бағалық және бағалық емес шарттарының нашарлауының жалғасуын көрсетті. Диффузиялық индекс (ДИ) бағасы айналым қаражаттын несиелендіру шарттарын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 48,8 және 48,5, тиісінше құрды. ДИ бағалық емес кредит шарттары айналым қаражаттын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 48,8 құрды.

Салада теңгемен алынған кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме және кәсіпорындар үшін тиімді мөлшерлеме көтеріліп 14,1%-ды және 6,1%-ды құрды. Шетел валютасымен алынған кредиттер де бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме және кәсіпорындар үшін тиімді мөлшерлеме төмендеп, 6,0% және 2,8%, тиісінше құрды.

Теңгемен кредиттеудің орташа мерзімі 39 айға дейін төмендеді, ал кредиттеудің кәсіпорындар үшін тиімді орташа мерзімі өзгерілмей 25 айды құрды. Шетел валютасымен кредиттеудің орташа мерзімі және кредиттеудің кәсіпорындар үшін тиімді орташа мерзімі көтеріліп, 28 және 25 айды құрды.

2017 жылдың 1 тоқсанында саладағы кредит алуға ниеті бар кәсіпорындар үлесі 11,4%-ды құрды. Саладағы кәсіпорындардың 2,3%-ының мерзімі өткен берешегі бар.

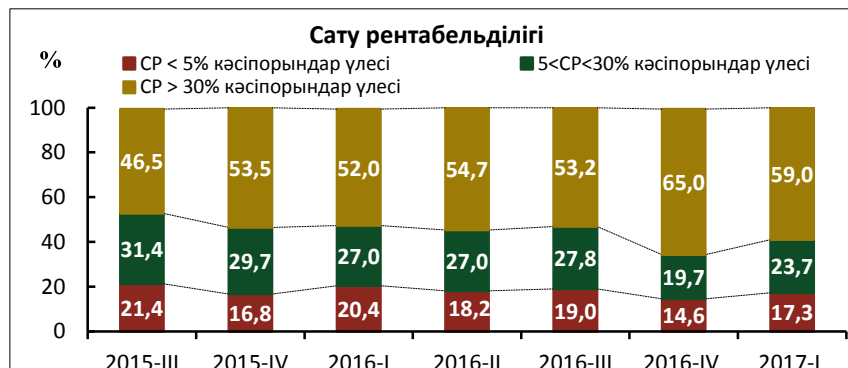
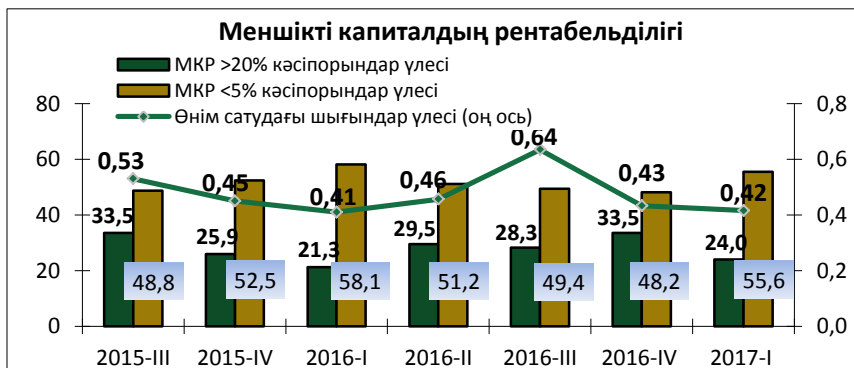
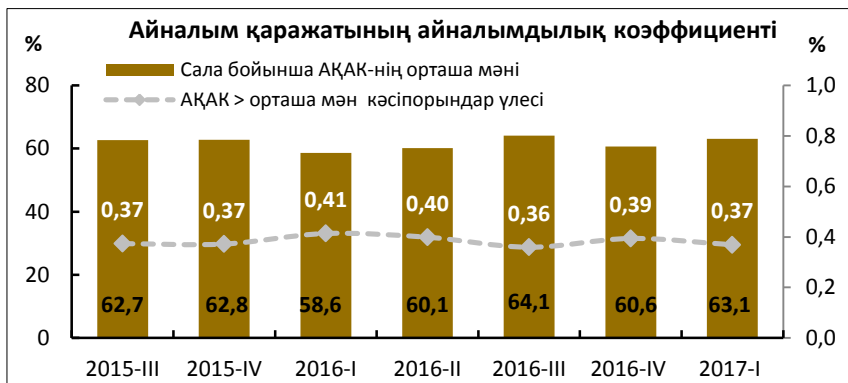
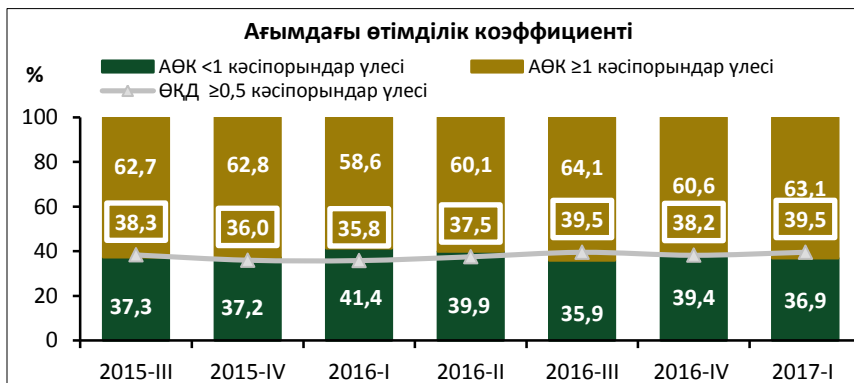
* ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

ӨНДІРУ ӨНЕРКӘСІБІ

Қаржылық тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі (ӨҚД \geq 0,5) 39,5%-ға дейін көтерілді. Өтімділігі «нашар» (ағымдағы өтімділік коэффициенті (АӨК $<$ 1)) кәсіпорындардың үлесі 36,9%-ға дейін төмендеді.

Айналым қаражатының айналымдылық коэффициентінің (АҚАК) орташа деңгейі 0,37%-ға дейін төмендеді. АҚАК орта мәннен жоғары болатын кәсіпорындардың үлесі керісінше 63,1%-ға дейін көтерілді.

Пайда нормасы (МКП) $<$ 5% кәсіпорындардың үлесі 55,6%-ға дейін көтерілді, рентабельділік көрсеткіштері сәл жақсартылды. Меншікті капиталының рентабельдігі (МКП) $>$ 20% болатын кәсіпорындардың үлесі 24,0%-ға және сатудың пайдалылығы жоғары (СР $>$ 30%) кәсіпорындардың үлесі 59%-ға дейін төмендеді. Сатудың пайдалылығы төмен (СР $<$ 5%) кәсіпорындардың үлесі 17,3%-ға дейін өсті.

$$\begin{aligned}
 \text{АӨК} &= \frac{\text{ағымдағы активтер}}{\text{ағымдағы міндеттемелер}}; & \text{ӨҚД} &= \frac{\text{меншікті капитал}}{\text{активтер}}; & \text{АҚАК} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}{\text{ағымдағы активтер}}; & \text{ӨСШУ} &= \frac{\text{өзіндік күн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}; & \text{МКП} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік күн}}{\text{меншікті капитал}} * 100; \\
 \text{СР} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік күн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}} * 100;
 \end{aligned}$$

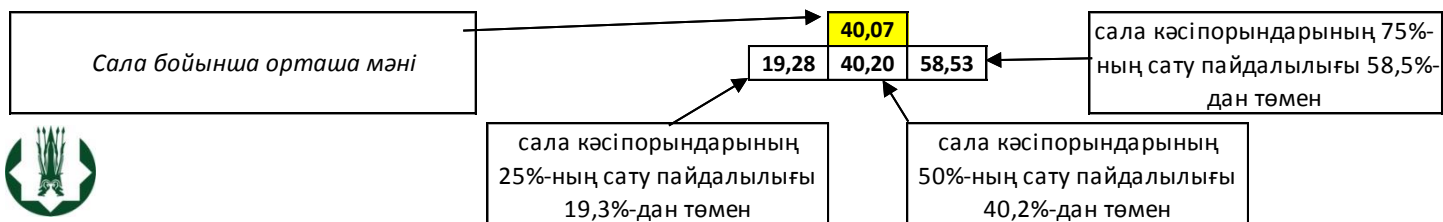
*Бөлім индикаторлары тоқсанның соңында кәсіпорындардан алынған баланс пен пайда және шығын туралы есептің күтілетін мән көрсеткіштерінің бағалаулары негізінде, сала бойынша орташа есептелінген қаржылық коэффициенттерінің сандық бағалаулармен көрсетілген. Бұл ретте, алынатын бағалаулар мәндердің абсолюттік дәлдігін алып қою мақсатын көздемейді және сала жағдайының өзгерістері үрдістерінің оперативті талдамы үшін қызмет етеді.

Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кварталдік бөлу (өтімділік, капиталдың құрылымы, іскерлік белсенділігі, пайдалылық):

Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді әзірлеу

	2016 жылдың 1 тоқсаны	2016 жылдың 2 тоқсаны	2016 жылдың 3 тоқсаны	2016 жылдың 4 тоқсаны	2017 жылдың 1 тоқсаны
1. Ағымдағы өтімділік коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты)					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,84	1,33	1,37	1,41	1,39
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,69 1,09 2,31	0,64 1,00 1,81	0,54 1,12 1,95	0,54 1,03 2,06	0,54 1,06 1,99
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,91	1,38	1,57	1,62	1,58
<i>25% - 50% -75%</i>	0,92 1,16 2,26	0,88 1,12 1,93	0,91 1,14 2,14	0,90 1,13 2,06	0,89 1,15 2,14
3. Қайта қаржыландыру деңгейі					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	32,4	38,4	40,2	42,2	41,2
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	1,5 31,4 72,4	5,1 39,7 68,4	5,7 38,9 71,3	5,8 45,9 77,0	5,9 46,1 76,5
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі, %					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	50,2	44,4	45,0	42,8	38,5
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	31,2 47,0 69,9	33,0 44,6 54,3	31,3 44,8 56,5	26,7 43,8 59,1	21,9 37,8 54,2
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,12	0,12	0,14	0,13	0,11
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,02 0,08 0,19	0,03 0,10 0,18	0,04 0,12 0,23	0,05 0,11 0,21	0,03 0,09 0,17
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,32	0,31	0,36	0,37	0,30
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,05 0,24 0,53	0,09 0,28 0,51	0,11 0,34 0,54	0,14 0,33 0,57	0,09 0,25 0,50
7. Сату пайдалылығы, %					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	35,29	38,94	38,60	42,22	40,07
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	13,65 33,45 56,08	21,65 37,70 57,70	19,30 38,10 60,30	27,55 44,20 59,70	19,28 40,20 58,53

Сату пайдалылық көрсеткішінің үлгісінде кестеге түсіндірме:

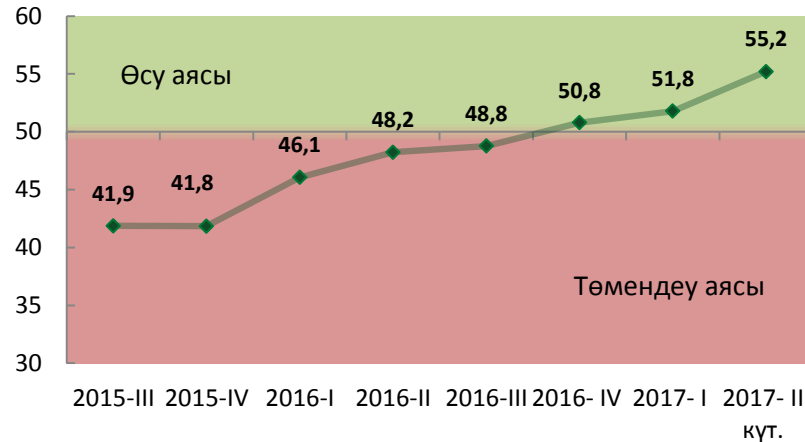
ӨҢДЕУ ӨНЕРКӘСІБІ

Өңдеу өнеркәсіндегі ахуалы жағымды өсумен сипатталады. Жылдың басынан бастап темір және болат өндіру (7,1%), азық-түлікті шығару (3,4%) және машина өндірісінің (1,8%) көлемі өсуде.

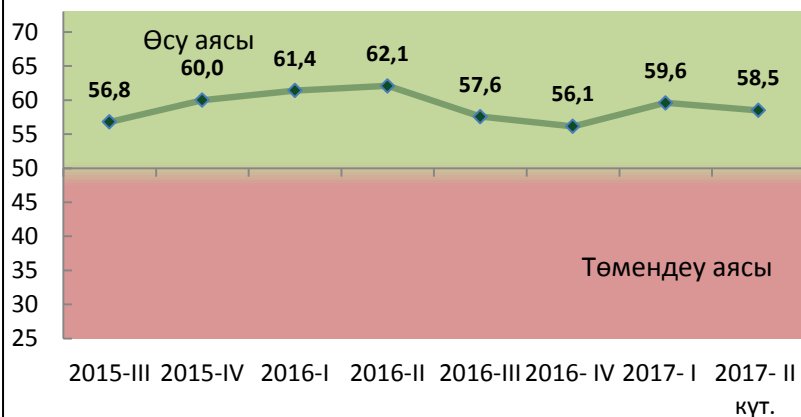
2017 жылдың 1 тоқсанында дайын өнімге сұраныс өсуді жалғастырды. 2017 жылдың 2 тоқсанында дайын өнімге одан әрі сұраныстың өсуі күтілуде.

Салада дайын өнімге және шикізат пен материалдарға бағаларының өсуін жалғасуда. 2017 жылдың 2 тоқсанында кәсіпорындардың күтімі бойынша дайын өнімге, шикізат пен материалдарға бағалар өсудің бәсеңдеуін күтуде.

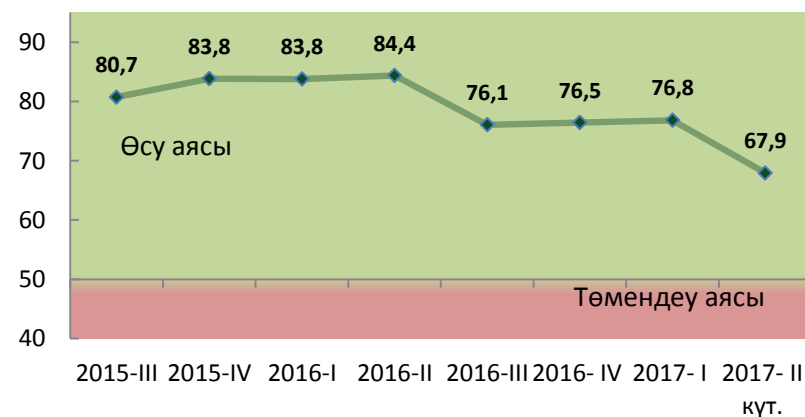
Дайын өнімге сұраныс ДИ*

Дайын өнім бағалары ДИ*

Шикізат пен материалдар бағалары ДИ*

* ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді;

ӨҢДЕУ ӨНЕРКӘСІБІ

Өңдеу өнеркәсібі кәсіпорындарын кредиттеу 2017 жылдың 1 тоқсанында өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 13,9%-ға өсіп, 1 225,4 млрд. теңгені құрды.

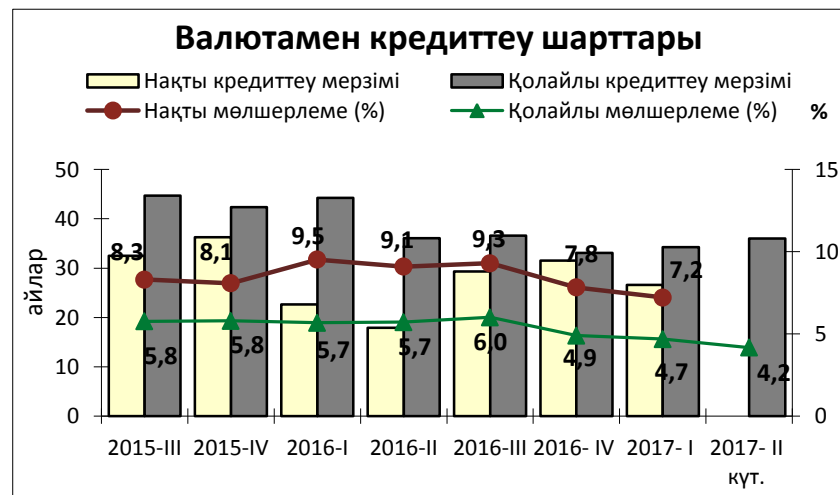
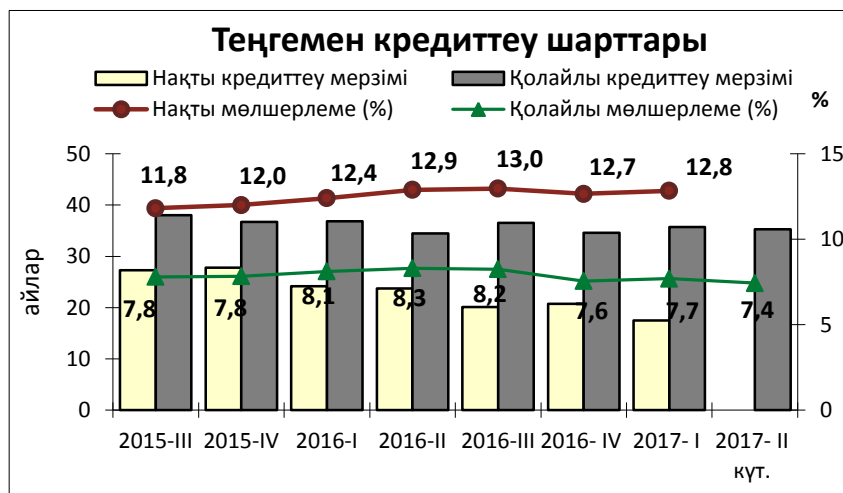
Өңдеу өнеркәсібінің кәсіпорындары 2017 жылдың 1 тоқсанында негізгі және айналым қаражаттарын кредиттеудің бағалық және бағалық емес шарттарының нашарлауының жалғасуын көрсетті. Диффузиялық индекс (ДИ) бағасы айналым қаражатын несиелендіру шарттарын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 47,9 және 48,2, тиісінше құрды. ДИ бағалық емес кредит шарттары айналым қаражаттар және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 47,4 және 48,1, тиісінше құрды.

2017 жылдың 1 тоқсанында салада теңгемен алынған кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме шамалы көтеріліп 12,8%-ді құрды, кәсіпорындар үшін тиімді мөлшерлеменің орташа деңгейі де 2017 жылдың 2 тоқсанында өсіп, 7,4%-ды құрды.

2017 жылдың 1 тоқсанында теңгемен кредиттеу мерзімі 18 айға дейін төмендеді. Кәсіпорындар үшін тиімді теңгемен кредиттеу мерзімі төмендеп 35 айды құрды.

Шетел валютасымен алынған кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме 7,2%-ға дейін төмендеді, орташа мерзімі де төмендеп, 27 айды құрды.

2017 жылдың 2 тоқсанында шетел валютасымен алынған кредиттер кәсіпорындар үшін тиімді мөлшерлеме 4,2%-ға дейін төмендеді, ал орташа мерзімі 36 айға өсті.

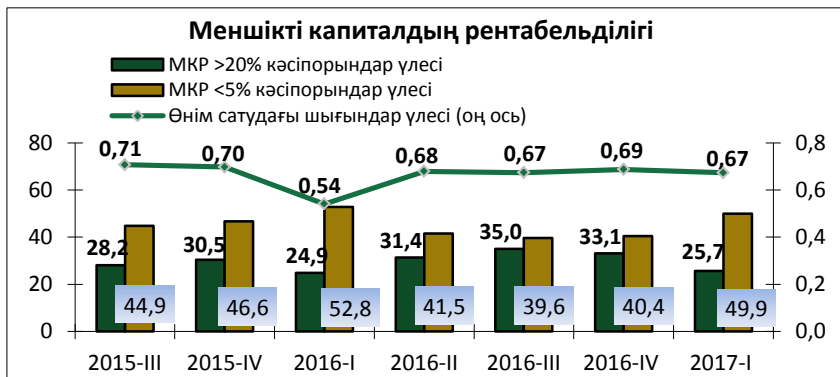
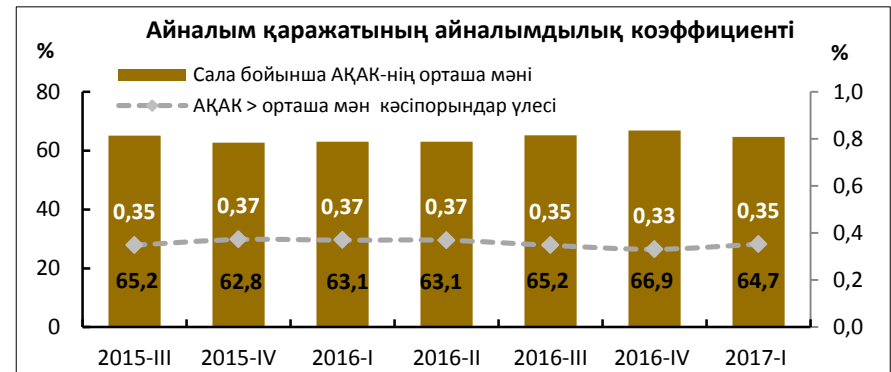
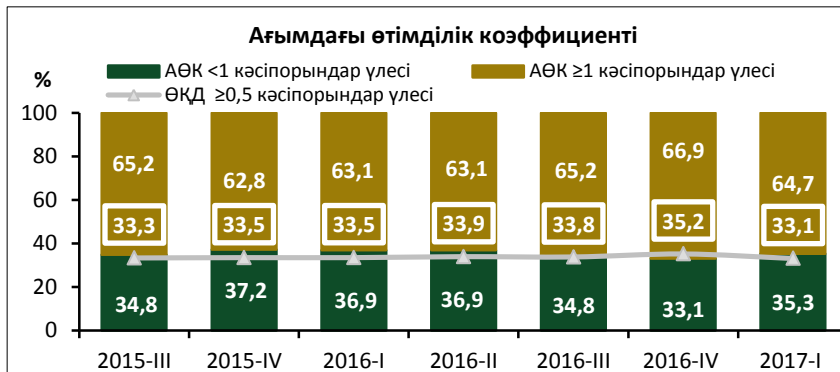
*ДИ – диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

ӨНДЕУ ӨНЕРКӘСІБІ

Тұрмыстық шығындардың ұлғаюдың қолдауымен болат өнеркәсібінде өндіріс көлемінің артуына және өңдеу өнеркәсібінде азық-түлік тауарларының ұлғаюына қарамастан іскерлік белсенділіктің көрсеткіштері жағымсыз бейнені көрсетті.

Өтімділігі «нашар» (ағымдағы өтімділік коэффициенті (АӨК<1)) кәсіпорындар үлесі 2017 жылдың 1 тоқсанында 35,3%-ға дейін өсті. Қаржылық тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі (ӨҚД≥0,5) 33,1%-ды құрап, төмендеді. АҚАК орта мәні шамалы өсіп, 0,35 құрды. АҚАК саладағы орта мәннен жоғары болатын кәсіпорындардың үлесі 2016 жылдың 4 тоқсанымен салыстырғанда 64,7%-ды құрап, төмендеді.

Меншікті капиталының рентабельдігі (МКР)>20% болатын кәсіпорындардың үлесі 25,7%-ға дейін төмендеді, МКР<5% кәсіпорындардың үлесі анағұрлым өсіп, 49,9%-ді құрды. Сатудың пайдалылығы төмен және шығынды (СР<5%) кәсіпорындардың үлесі 25,4%-ға дейін өсті, ал пайдалылығы жоғары кәсіпорындар үлесі (СР>30%) төмендеді (26,2%).

$$\begin{aligned}
 \text{АӨК} &= \frac{\text{ағымдағы активтер}}{\text{ағымдағы міндеттемелер}}; & \text{ӨҚД} &= \frac{\text{меншікті капитал}}{\text{активтер}}; & \text{АҚАК} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}{\text{ағымдағы активтер}}; & \text{ӨСШУ} &= \frac{\text{өзіндік құн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}; & \text{МКР} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік құн}}{\text{меншікті капитал}} * 100; \\
 \text{СР} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік құн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}} * 100;
 \end{aligned}$$

*Бөлім индикаторлары тоқсанның соңында кәсіпорындардан алынған баланс пен пайда және шығын туралы есептің күтілетін мән көрсеткіштерінің бағалаулары негізінде, сала бойынша орташа есептелінген қаржылық коэффициенттерінің сандық бағалаулармен көрсетілген. Бұл ретте, алынатын бағалаулар мәндердің абсолюттік дәлдігін алып қою мақсатын көздемейді және сала жағдайының өзгерістері үрдістерінің оперативті талдамы үшін қызмет етеді.

**Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кватилдік бөлу
(өтімділік, капиталдың құрылымы, іскерлік белсенділігі, пайдалылық):**

Өңдеу өнеркәсібі

	2016 жылдың 1 тоқсаны	2016 жылдың 2 тоқсаны	2016 жылдың 3 тоқсаны	2016 жылдың 4 тоқсаны	2017 жылдың 1 тоқсаны
1. Ағымдағы өтімділік коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты)					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,96	1,24	1,40	1,34	1,29
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,79 1,17 2,11	0,76 1,05 1,65	0,78 1,09 1,82	0,76 1,14 1,78	0,72 1,08 1,68
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	2,04	1,48	1,46	1,44	1,63
<i>25% - 50% -75%</i>	1,00 1,24 2,26	1,00 1,17 1,93	1,00 1,18 1,80	1,00 1,18 1,79	1,00 1,20 1,92
3. Қайта қаржыландыру деңгейі					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	27,5	30,5	34,1	34,6	34,3
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,3 23,5 60,4	2,6 24,8 58,3	4,9 29,7 62,0	4,6 30,9 62,1	3,3 30,2 66,2
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі, %					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	58,5	65,9	67,3	68,5	66,1
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	37,4 61,5 80,3	47,8 66,6 84,8	51,2 68,4 84,5	53,4 69,2 85,3	49,7 66,4 85,1
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,21	0,23	0,24	0,26	0,18
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,05 0,14 0,29	0,08 0,20 0,36	0,09 0,22 0,36	0,09 0,22 0,39	0,04 0,16 0,27
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,39	0,45	0,47	0,49	0,34
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,10 0,27 0,56	0,15 0,40 0,69	0,19 0,41 0,70	0,18 0,42 0,74	0,10 0,29 0,52
7. Сату пайдалылығы, %					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	21,34	19,91	20,19	20,39	17,41
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	5,60 18,65 35,18	8,48 18,15 30,00	9,30 18,90 29,98	8,73 18,60 30,45	6,30 15,90 27,40

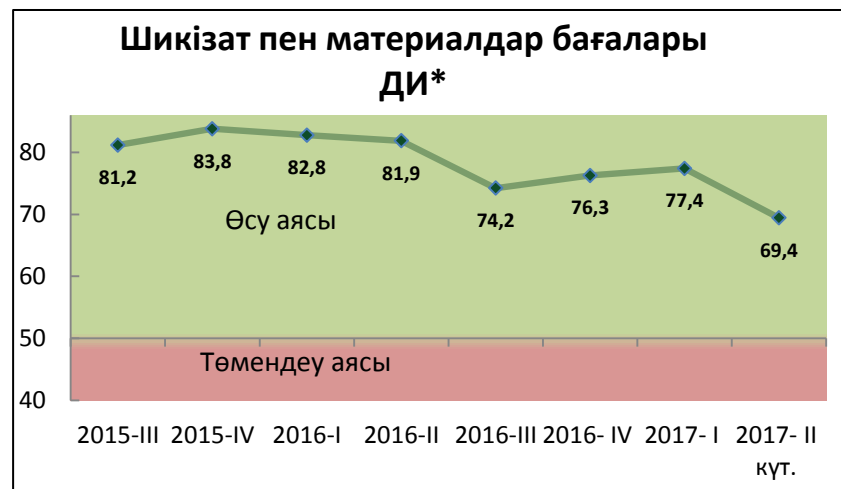
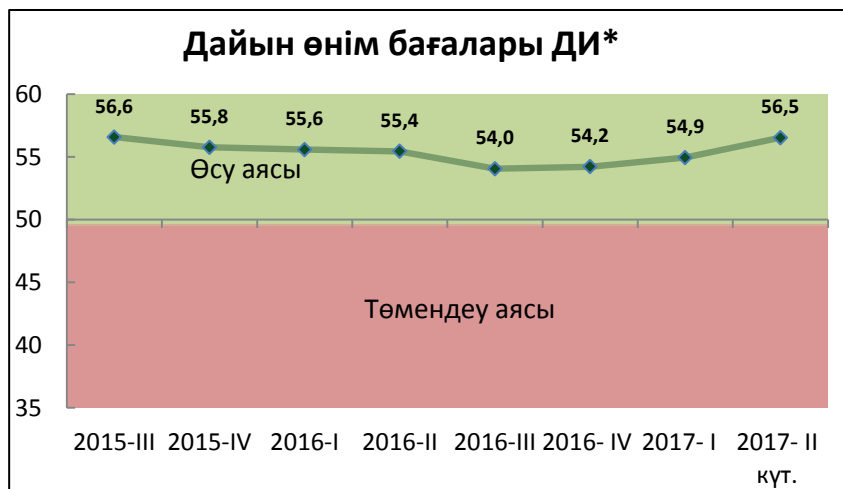
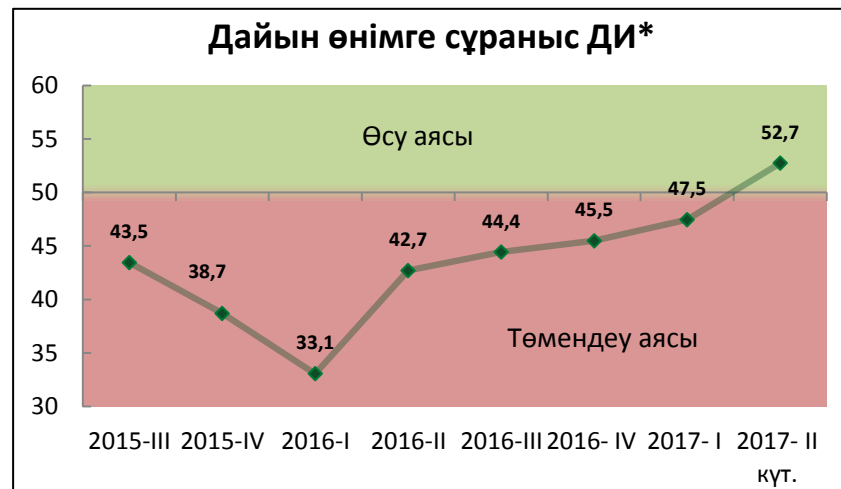

ҚҰРЫЛЫС

2017 жылдың 1 тоқсаны өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда тоққұрылыс жұмыстарының көлемі 7,1%-ға артты, ол мемлекеттік бағдарламалар және тұрғын үй шеңберінде инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру нәтижесі болды.

2017 жылдың 1 тоқсанында құрылыс саласында сұраныстың төмендеуінің баяулауы байқалды. 2017 жылдың 2 тоқсанында кәсіпорындар сұраныстың өсуін күтуде.

Құрылыс саласында дайын өнімге және шикізаттар пен материалдар бағаларының өсуі жалғасуда. 2017 жылдың 2 тоқсанында бағалар өсуінің ары қарай баяулауы күтілуде.

*ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

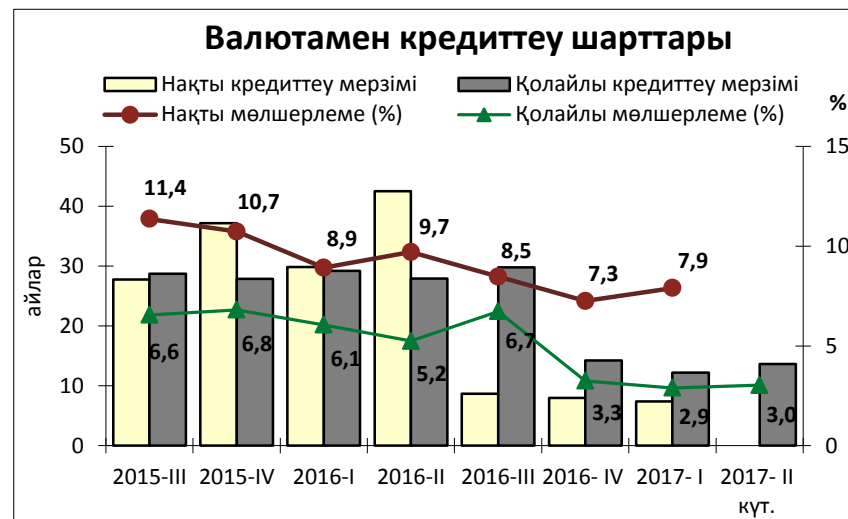
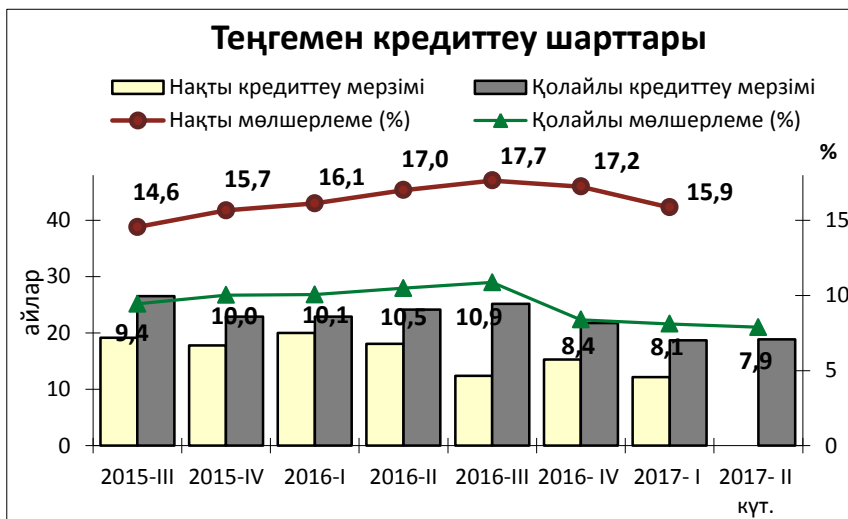
ҚҰРЫЛЫС

Құрылыс саласының кәсіпорындарын кредиттеу 2017 жылдың 1 тоқсанында өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 3,8%-ға төмендеді, 961,3 млрд. теңгені құрды.

Құрылыс саласының кәсіпорындары 2017 жылдың 1 тоқсанында негізгі және айналым қаражаттарын кредиттеудің бағалық және бағалық емес шарттарының нашарлауы жалғасуда. Диффузиялық индекс (ДИ) бағасы айналым қаражатын несиелендіру шарттарын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 45,1 және 46,0, тиісінше құрды. ДИ бағалық емес кредит шарттары айналым қаражатын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 44,8 және 46,0, тиісінше құрды.

Салада теңгемен кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме 15,9%-ға дейін төмендеп, ал шетел валютасымен кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме 7,9%-ға дейін өсті. Кәсіпорындар үшін тиімді мөлшерлемелер теңге бойынша 7,9%-ға дейін төмендеді, ал шетел валютасы бойынша шамалы өсіп, 3,0% құрды.

Теңгемен кредиттеудің орташа мерзімі 12 айға дейін қысқартылды, кредиттеудің орташа қолайлы мерзімі өзгерілмеді (19 ай). Шетел валютасымен кредиттеудің орташа мерзімі 7 айға дейін қысқарып, қолайлы кредиттеу мерзімі 14 айға дейін өсті.

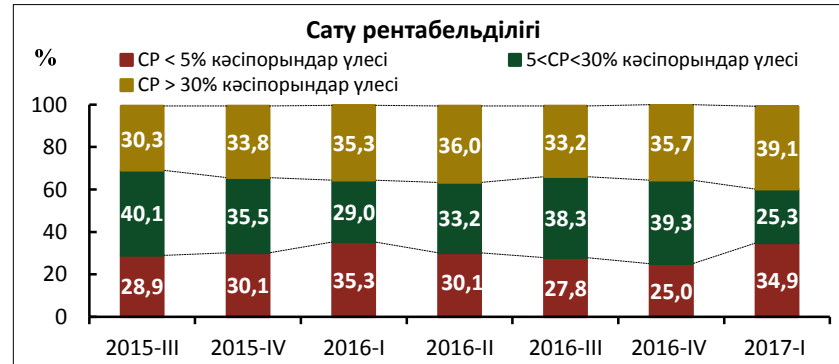
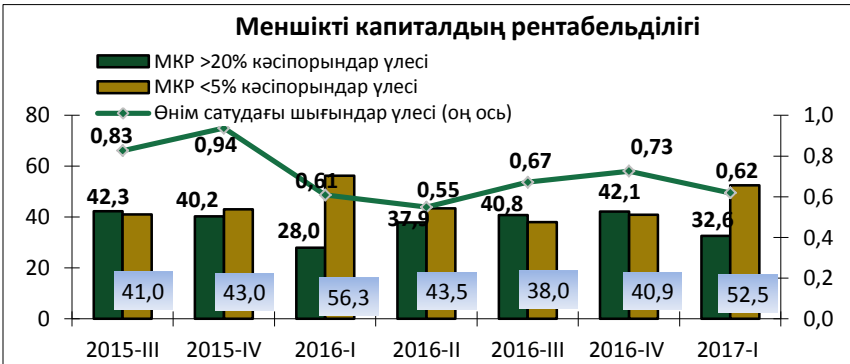
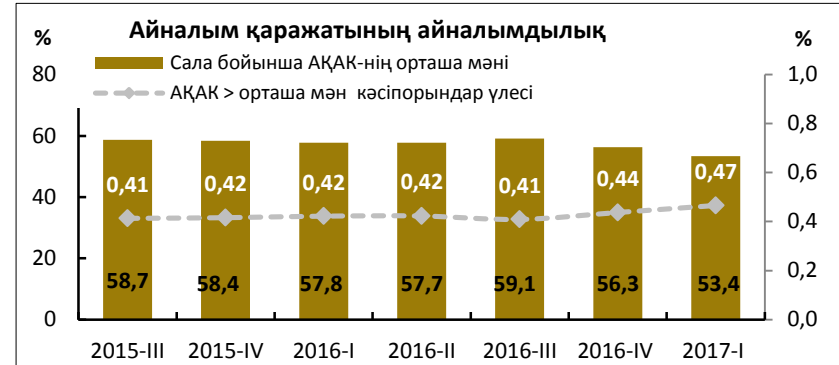
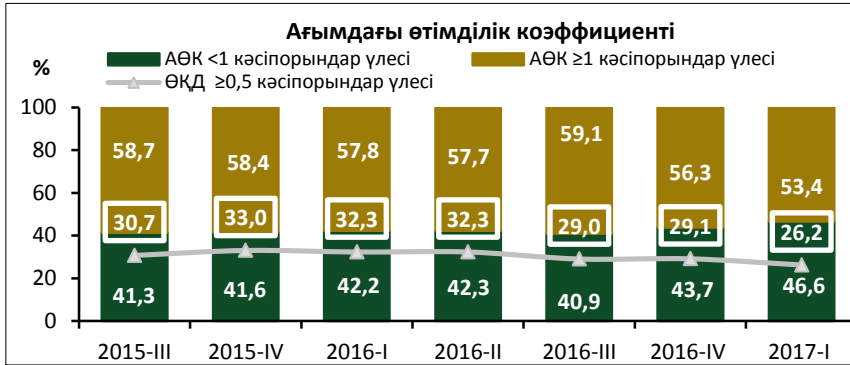

*ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

ҚҰРЫЛЫС

2017 жылдың 1 тоқсанында өтімділігі «нашар» (ағымдағы өтімділік коэффициенті (АӨК<1) кәсіпорындардың үлесі 46,6%-ды құрып, жоғарылады. Қаржылық тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі (ӨҚД≥0,5) 26,2%-ды құрып, қысқарды. АҚАК орта мәннен жоғары болатын кәсіпорындардың үлесі 53,4%-ға дейін төмендеді. Саладағы АҚАК-інің орташа мәні 0,47-ге дейін өсті.

МКП>20% болатын кәсіпорындардың үлесі 32,6%-ға азайды, ал МКП<5% кәсіпорындардың үлесі 52,5%-ға дейін артты. Сатудың рентабельділігі төмен және залалды (СР<5%) кәсіпорындардың үлесі және рентабельділігі жоғары кәсіпорындар үлесі (СР>30%) 34,9%-ға және 39,1%-ға дейін ұлғайды.

$$\text{АӨК} = \frac{\text{ағымдағы активтер}}{\text{ағымдағы міндеттемелер}}; \quad \text{ӨҚД} = \frac{\text{меншікті капитал}}{\text{активтер}}; \quad \text{АҚАК} = \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}{\text{ағымдағы активтер}}; \quad \text{ӨСШУ} = \frac{\text{өзіндік құн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}; \quad \text{МКП} = \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік құн}}{\text{меншікті капитал}} * 100; \\
 \text{СР} = \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік құн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}} * 100;$$

*Бөлім индикаторлары тоқсанның соңында кәсіпорындардан алынған баланс пен пайда және шығын туралы есептің күтілетін мән көрсеткіштерінің бағалаулары негізінде, сала бойынша орташа есептелінген қаржылық коэффициенттерінің сандық бағалаулармен көрсетілген. Бұл ретте, алынатын бағалаулар мәндердің абсолюттік дәлдігін алып қою мақсатын көздемейді және сала жағдайының өзгерістері үрдістерінің оперативті талдамы үшін қызмет етеді.

Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кварталдік бөлу (өтімділік, іскерлік белсенділігі, пайдалылық):

Құрылыс

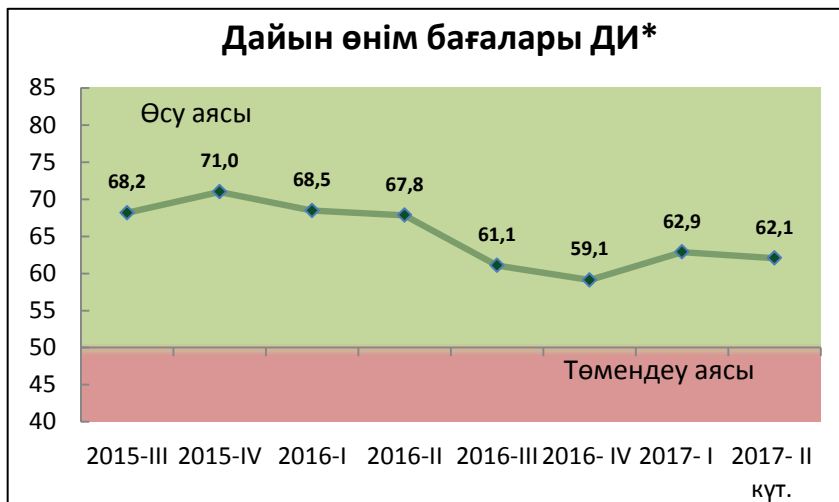
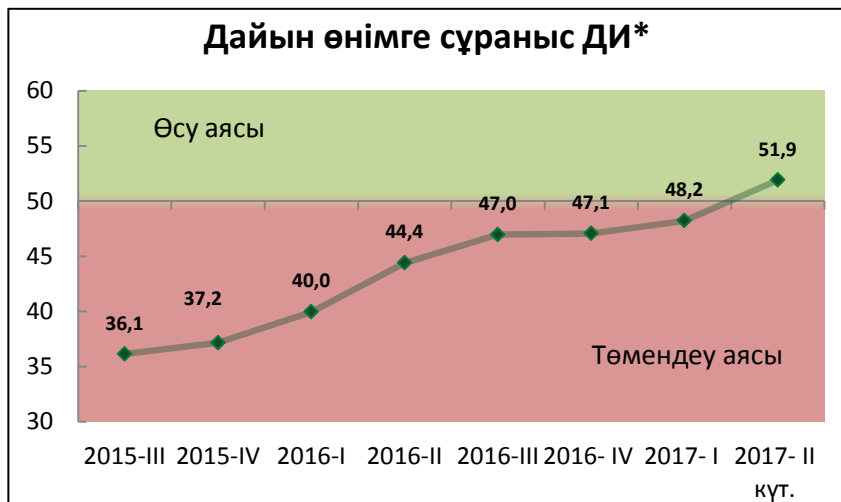
	2016 жылдың 1 тоқсаны			2016 жылдың 2 тоқсаны			2016 жылдың 3 тоқсаны			2016 жылдың 4 тоқсаны			2017 жылдың 1 тоқсаны		
1. Ағымдағы өтімділік коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты)															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>		2,29		1,12		1,11		1,31		1,81					
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,76	1,03	1,94	0,69	0,99	1,39	0,69	1,00	1,42	0,68	1,00	1,63	0,68	1,00	1,67
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>		2,58		1,36		1,31		1,45		1,58					
<i>25% - 50% -75%</i>	1,00	1,23	2,43	1,00	1,11	1,66	1,00	1,10	1,66	1,00	1,10	1,71	1,00	1,14	1,72
3. Өзіндік қаржыландыру деңгейі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>		24,9		28,6		27,7		31,0		30,2					
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,2	22,5	62,0	1,4	21,9	57,0	1,0	21,0	52,8	0,8	25,9	60,6	0,8	24,5	53,6
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі, %															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>		64,7		76,1		78,9		77,6		72,3					
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	43,2	71,4	89,8	62,3	78,6	93,2	65,8	82,0	93,7	65,0	80,7	94,2	53,2	76,7	94,2
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>		0,18		0,23		0,24		0,38		0,19					
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,01	0,08	0,25	0,03	0,19	0,36	0,04	0,20	0,41	0,09	0,27	0,57	0,01	0,10	0,27
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>		0,31		0,36		0,38		0,61		0,29					
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,02	0,15	0,42	0,06	0,31	0,59	0,09	0,34	0,62	0,14	0,43	0,78	0,02	0,18	0,42
7. Сатудың рентабельділігі, %															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>		4,34		21,74		26,35		22,32		8,08					
<i>Квартиль: 25% - 50% -75%</i>	0,00	16,90	47,75	5,10	17,50	36,50	6,05	21,40	41,80	7,00	19,50	37,20	0,35	19,20	46,15

САУДА

Жаңа экономикалық жағдайларға экономикалық агенттердің бейімдеуіне байланысты 2017 жылдың 1 тоқсанында бөлшек сауда айналымының өсуіне ықпал етті (5,5%). Сонымен қатар, 1,4%-ға дейін көтерме саудасы артты. Бөлшек саудаға қолдау сауда кәсіпорындары арқылы тауарларды өткізуінің ұлғаюы, жұмыспен қамту және зейнетақыларға түскен кірістің артуына байланысты өсуімен болды.

Салада дайын өнімге сұраныс деңгейінің төмендеуі баяу қарқынмен жүреді. 2017 жылдың 2 тоқсанында кәсіпорындар сұраныстың өсуін күтуде. Салада дайын өнім бағаларының өсуі байқалуда, 2017 жылдың 2 тоқсанында бағалардың ары қарай өсуі күтілуде.

*ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

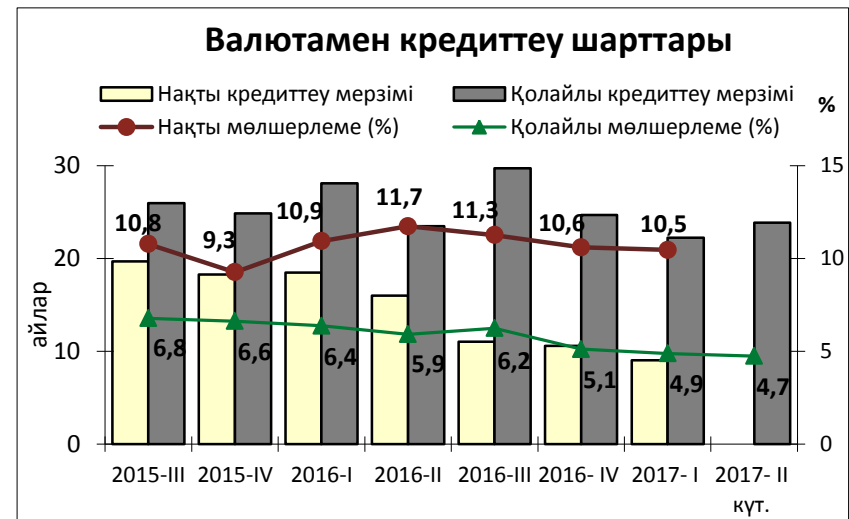
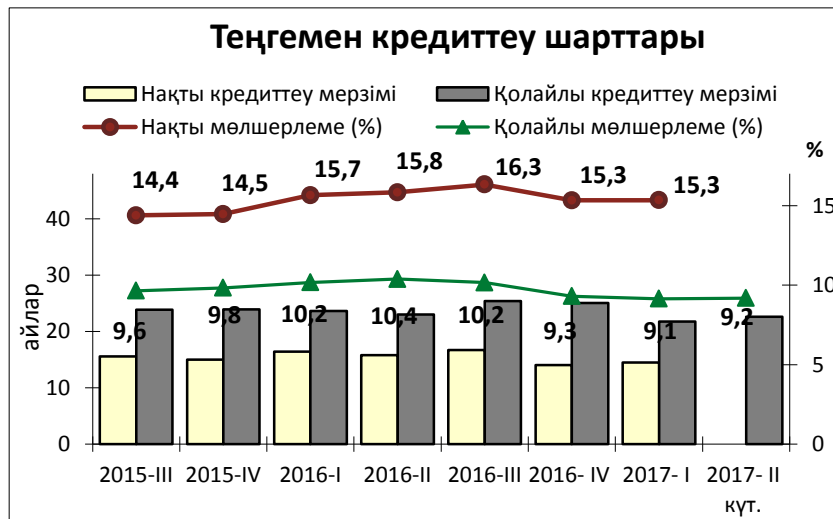
САУДА

Сауда кәсіпорындарын кредиттеу 2017 жылдың 1 тоқсанында өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 4,0%-ға азайып, 2 482,9 млрд. теңгені құрды.

Сауда саласының кәсіпорындары 2017 жылдың 1 тоқсанында негізгі және айналым қаражаттарын кредиттеудің бағалық және бағалық емес шарттарының нашарлауын көрсетуді жалғастырып келеді. Диффузиялық индекс (ДИ) бағасы айналым қаражатын несиелендіру шарттарын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 48,4 және 47,8, тиісінше құрды. ДИ бағалық емес кредит шарттары айналым қаражатын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 47,9 және 48,1, тиісінше құрды.

Саудада теңгемен берілген кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме өзгерілмей 15,3%-ді құрды, ал шетел валютасымен берілген кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме 10,5%-ға дейін төмендеді. 2017 жылдың 2 тоқсанында кәсіпорындар үшін тиімді мөлшерлеме теңге бойынша шамалы көтеріліп, 9,2%-ді құрды, ал шетел валютасы бойынша мөлшерлеме 4,7%-ға дейін төмендеді.

Теңгемен кредиттеудің орташа мерзімі 15 айға және кредиттеудің орташа қолайлы мерзімі 23 айға дейін көтерілді. Шетел валютасымен кредиттеудің орташа мерзімі 9 айға дейін қысқартылып, қолайлы кредиттеу мерзімі 24 айға дейін көтерілді.

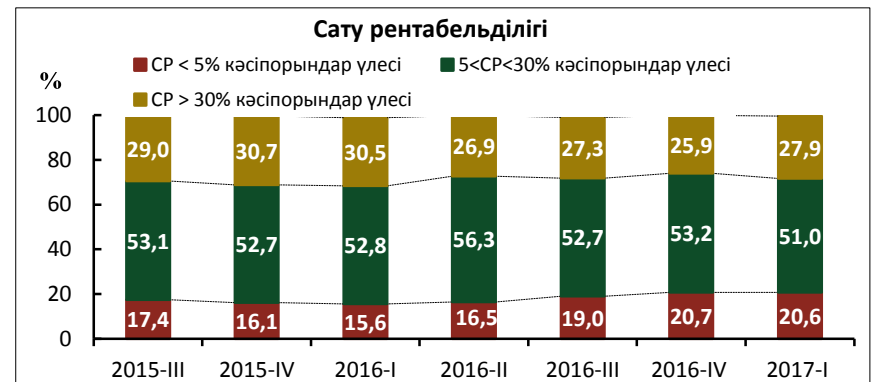
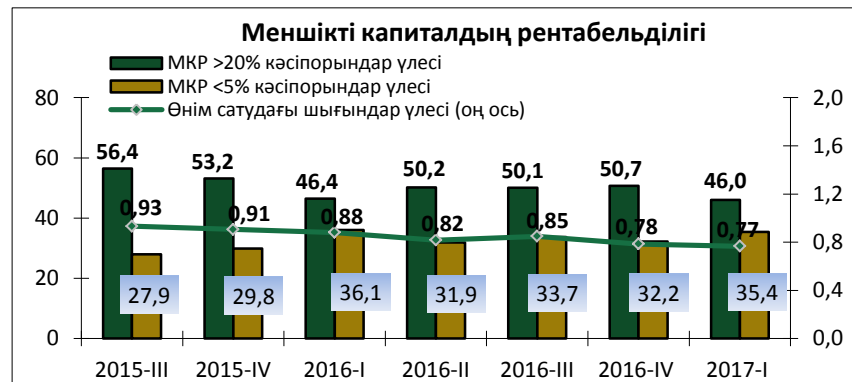
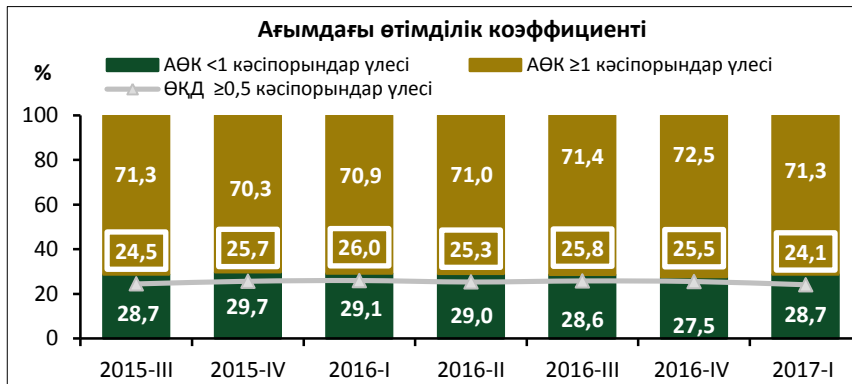

*ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

САУДА

2017 жылдың 1 тоқсанында өтімділігі «нашар» (ағымдағы өтімділік коэффициенті (АӨК<1)) кәсіпорындардың үлесі 28,7%-ға дейін ұлғайды. Қаржылық тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі (ӨҚД≥0,5) 24,1%-ға қысқартылды. АҚАК орта мәннен жоғары болатын кәсіпорындардың үлесі 71,3%-ға дейін қысқартылды. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті (АҚАК) 0,29-ды құрап, көтерілді.

МКП>20% болатын кәсіпорындардың үлесі 46,0%-ға қысқартылды, сондай-ақ МКП<5% кәсіпорындардың үлесі 35,4%-ға дейін ұлғайды. Сатудың пайдалылығы төмен және залалды (СР<5%) кәсіпорындардың үлесі шамалы азайды (20,6%). Пайдалылығы жоғары кәсіпорындар үлесі (СР>30%) 27,9%-ға дейін артты.

$$\begin{aligned}
 \text{АӨК} &= \frac{\text{ағымдағы активтер}}{\text{ағымдағы міндеттемелер}}; & \text{ӨҚД} &= \frac{\text{меншікті капитал}}{\text{активтер}}; & \text{АҚАК} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}{\text{ағымдағы активтер}}; & \text{ӨСШУ} &= \frac{\text{өзіндік құн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}; & \text{МКП} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік құн}}{\text{меншікті капитал}} * 100; \\
 \text{СР} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік құн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}} * 100;
 \end{aligned}$$

*Бөлім индикаторлары тоқсанның соңында кәсіпорындардан алынған баланс пен пайда және шығын туралы есептің күтілетін мән көрсеткіштерінің бағалаулары негізінде, сала бойынша орташа есептелінген қаржылық коэффициенттерінің сандық бағалаулармен көрсетілген. Бұл ретте, алынатын бағалаулар мәндердің абсолюттік дәлдігін алып қою мақсатын көздемейді және сала жағдайының өзгерістері үрдістерінің оперативті талдамы үшін қызмет етеді.

**Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кватилдік бөлу
(өтімділік, капиталдың құрылымы, іскерлік белсенділігі, пайдалылық):**

Көтерме және бөлшек саудасы

	2016 жылдың 1 тоқсаны			2016 жылдың 2 тоқсаны			2016 жылдың 3 тоқсаны			2016 жылдың 4 тоқсаны			2017 жылдың 1 тоқсаны		
1. Ағымдағы өтімділік коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты)															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	2,06			3,05			1,64			1,30			3,30		
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,97	1,15	2,03	0,98	1,17	2,17	0,95	1,13	1,77	0,92	1,08	1,55	0,96	1,18	2,11
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,73			2,08			1,24			1,31			3,04		
<i>25% - 50% -75%</i>	1,00	1,09	1,72	1,00	1,15	1,82	1,00	1,08	1,39	1,00	1,10	1,53	1,00	1,17	1,89
3. Қайта қаржыландыру деңгейі															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	24,53			23,24			17,68			19,08			26,26		
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,15	13,85	54,51	0,23	14,15	45,63	0,19	11,18	32,90	0,29	11,96	36,71	0,49	17,62	50,12
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі, %															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	88,44			91,60			95,86			95,98			91,96		
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	81,02	96,22	99,83	86,26	97,24	99,93	93,34	98,75	100,00	93,49	98,66	100,00	87,83	97,53	99,97
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,39			0,50			0,37			0,46			0,37		
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,07	0,27	0,58	0,12	0,37	0,73	0,09	0,28	0,59	0,11	0,39	0,71	0,07	0,25	0,54
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,49			0,66			0,52			0,59			0,50		
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,10	0,35	0,72	0,15	0,45	0,94	0,14	0,39	0,84	0,14	0,46	0,91	0,10	0,31	0,71
7. Сату пайдалылығы, %															
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	25,53			12,31			18,64			18,22			15,27		
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	11,00	20,75	34,50	9,40	18,30	32,53	8,40	16,55	27,85	8,20	16,00	27,25	7,30	17,90	32,70

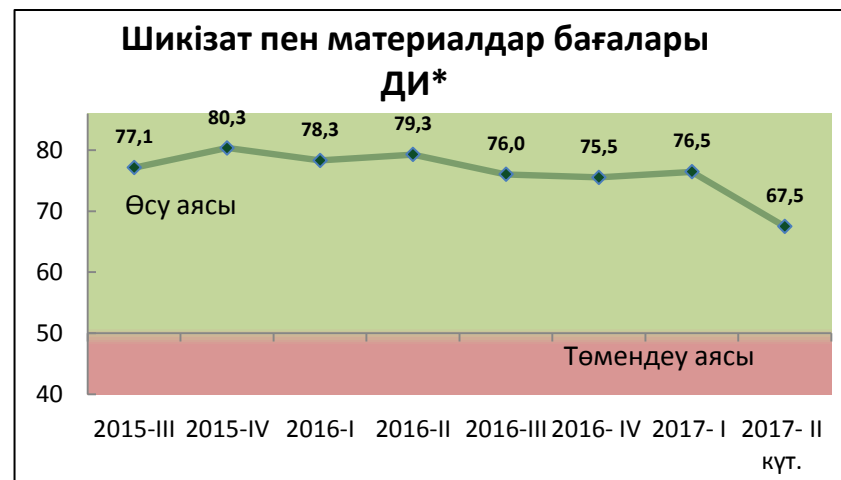
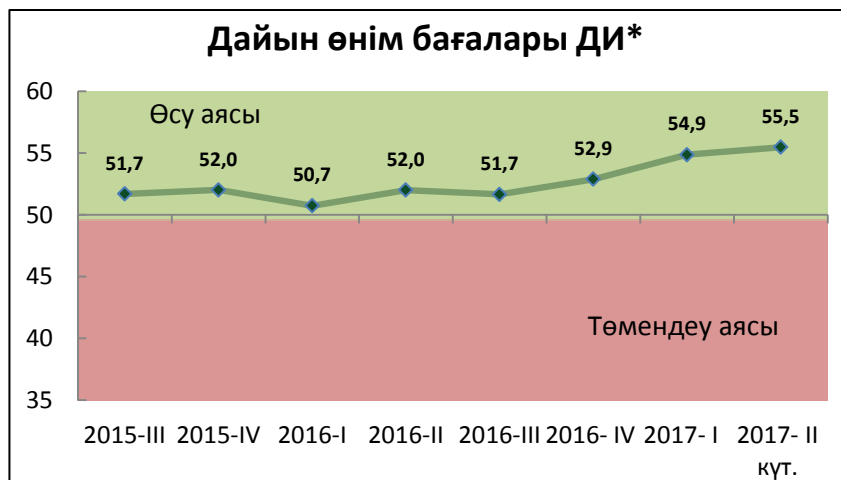
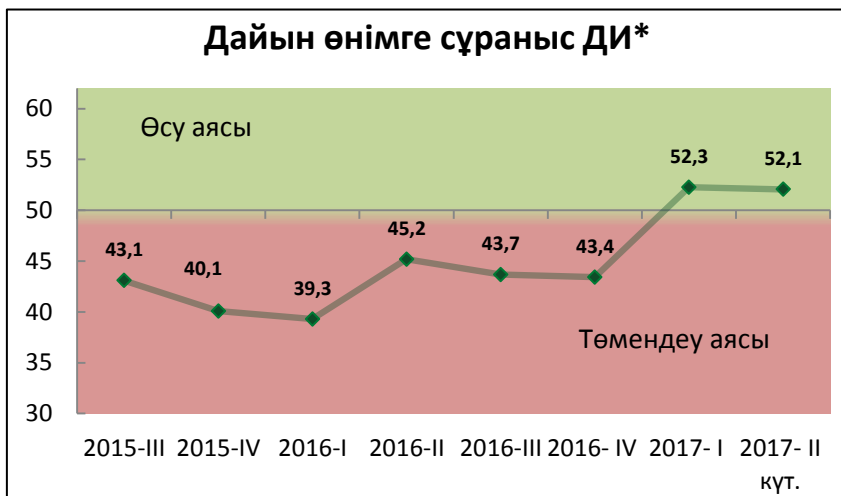

КӨЛІК

2017 жылдың 1 тоқсанында 2016 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда көлік қызметтерінің өсуі 3,4%-ды құрды. Оң үлес жол және теміржол тасымалы айналымының артуы болды.

2017 жылдың 1 тоқсанында көлік саласында дайын өнімге сұранысы ұзақ мерзімде төмендеп, алғашқы рет бағытын оң жағына өзгертті. 2017 жылдың 2 тоқсанында көлік саласында сұраныстың айтарлықтай өсуі күтілуде.

Көлік қызметтері саласында бағалардың өсуі жалғасты. 2017 жылдың 2 тоқсанында көлік қызметтеріне бағалардың өсуі күтілуде. Шикізат пен материалдар бағаларының өсу үрдісі баяулауы күтілуде.

*ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

КӨЛІК

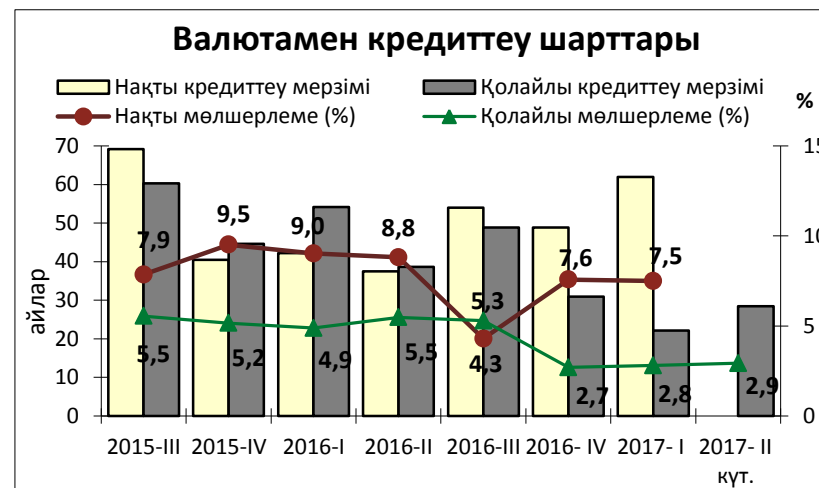
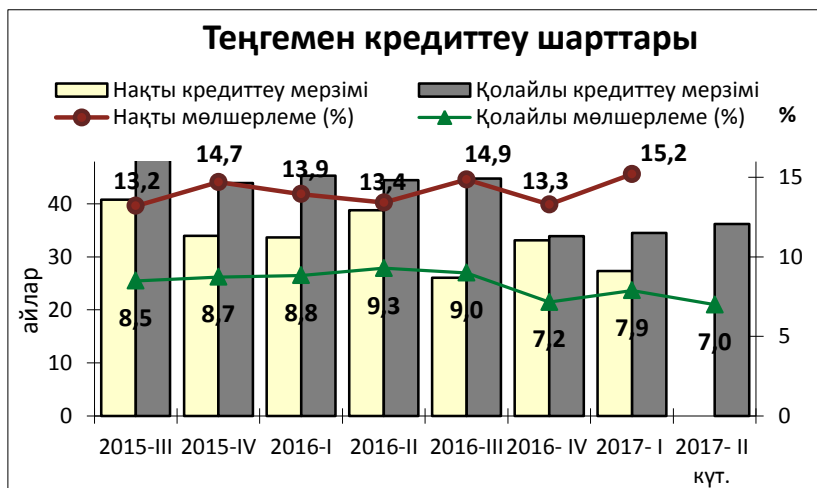
Көлік саласының кәсіпорындарын кредиттеу 2017 жылдың 1 тоқсанында өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 8,3%-ға төмендеп, 570,9 млрд. теңгені құрады.

Көлік саласының кәсіпорындары 2017 жылдың 1 тоқсанында негізгі және айналым қаражаттарын кредиттеудің бағалық және бағалық емес шарттарының нашарлауын көрсетуді жалғастырып келеді. Диффузиялық индекс (ДИ) бағасы айналым қаражатын несиелендіру шарттарын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 44,8 және 47,2, тиісінше құрды. ДИ бағалық емес кредит шарттары айналым қаражатын және негізгі құрал-жабдықтар бойынша 46,9 және 48,0, тиісінше құрды.

2017 жылдың 1 тоқсанында салада теңгемен берілген кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме 15,2%-ға дейін көтерілді, ал шетел валютасымен берілген кредиттер бойынша орташа мөлшерлеме 7,5%-ға дейін төмендеді.

2017 жылдың 2 тоқсанында кәсіпорындар үшін тиімді мөлшерлеме теңге бойынша 7,0%-ға дейін төмендеді, шетел валютасы бойынша мөлшерлеме шамалы көтеріліп 2,9%-ді құрды.

Теңгемен кредиттеудің орташа мерзімі 27 айға қысқартылды, ал қолайлы мерзімі 36 айға дейін өсті. Шетел валютасымен кредиттеудің орташа мерзімі 62 айға, ал қолайлы кредиттеу мерзімі 28 айға дейін өсті.

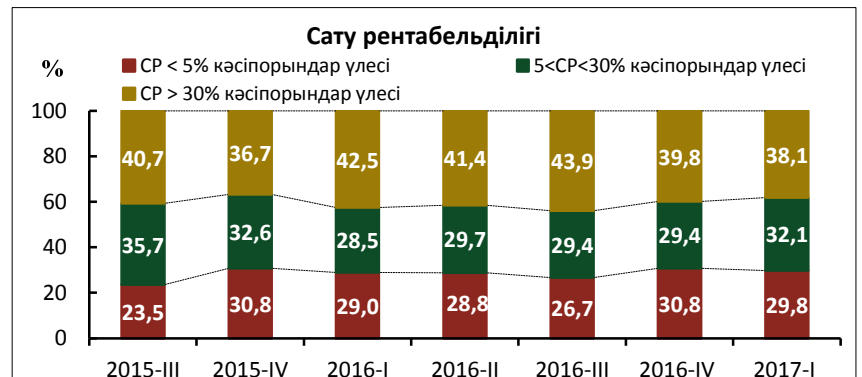
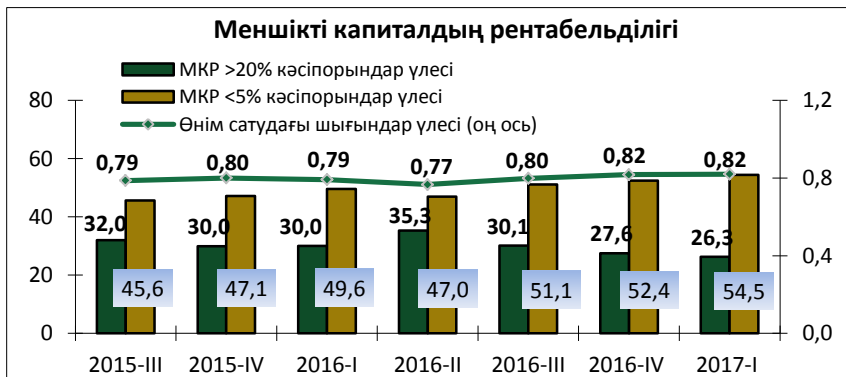
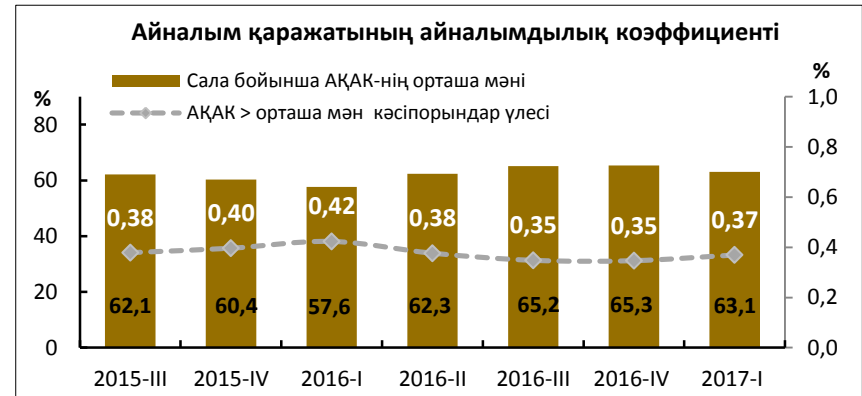
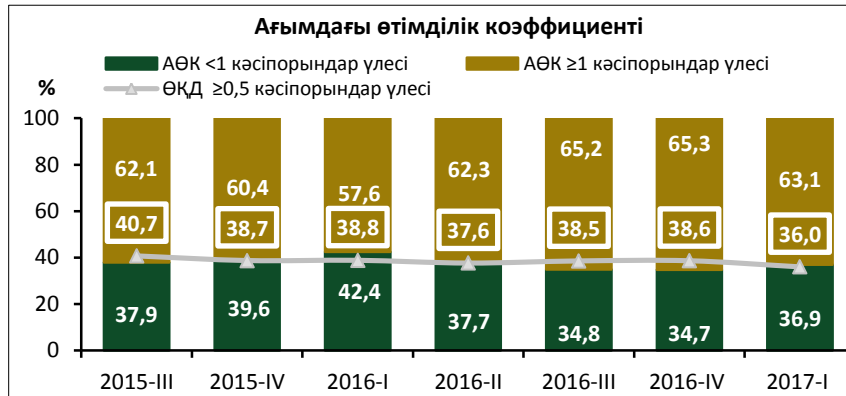

*ДИ - диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, сұраныстың өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

КӨЛІК

2017 жылдың 1 тоқсанында өтімділігі «нашар» (ағымдағы өтімділік коэффициенті (АӨК<1)) кәсіпорындардың үлесі 36,9%-ға дейін өсті. Қаржылық тәуелсіз кәсіпорындардың үлесі (ӨҚД≥0,5) 36,0%-ға дейін төмендеді. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициентінің (АҚАК) мәні 0,37-ге көтерілді, ал АҚАК орта мәннен жоғары болатын кәсіпорындардың үлесі 63,1%-ға төмендеді.

МКП>20% кәсіпорынның үлесі 26,3%-ға төмендеді, ал МКП<5% кәсіпорынның үлесі 54,5%-ға өсті. Сатудың пайдалылығы төмен және залалды (СР<5%) кәсіпорындардың, пайдалылығы жоғары кәсіпорындардың үлесі (СР>30%) 29,8%-ға және 38,1%-ға тиісінше өсті.

$$\begin{aligned}
 \text{АӨК} &= \frac{\text{ағымдағы активтер}}{\text{ағымдағы міндеттемелер}}; & \text{ӨҚД} &= \frac{\text{меншікті капитал}}{\text{активтер}}; & \text{АҚАК} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}{\text{ағымдағы активтер}}; & \text{ӨСШУ} &= \frac{\text{өзіндік күн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}}; & \text{МКП} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік күн}}{\text{меншікті капитал}} * 100; \\
 \text{СР} &= \frac{\text{Өнім сатудан түскен табыс} - \text{өзіндік күн}}{\text{Өнім сатудан түскен табыс}} * 100;
 \end{aligned}$$

*Бөлім индикаторлары тоқсанның соңында кәсіпорындардан алынған баланс пен пайда және шығын туралы есептің күтілетін мән көрсеткіштерінің бағалаулары негізінде, сала бойынша орташа есеппелінген қаржылық коэффициенттерінің сандық бағалаулармен көрсетілген. Бұл ретте, алынатын бағалаулар мәндердің абсолютті дәлдігін алып қою мақсатын көздемейді және сала жағдайының өзгерістері үрдістерінің оперативті талдамы үшін қызмет етеді.

**Орташа салалық мәннің серпіні және негізгі қаржы көрсеткіштерін кватилдік бөлу
(өтімділік, капиталдың құрылымы, іскерлік белсенділігі, пайдалылық):**

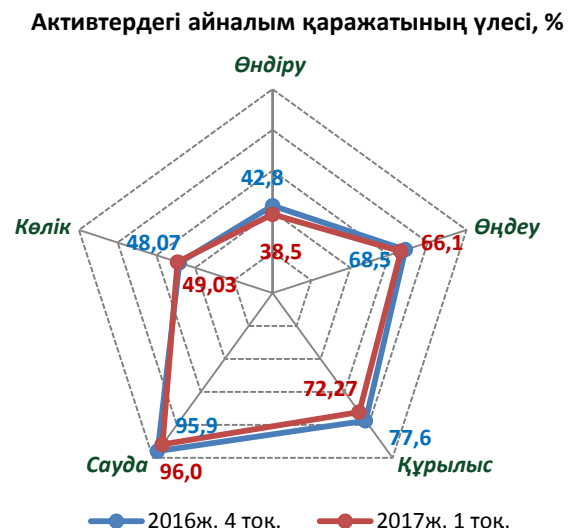
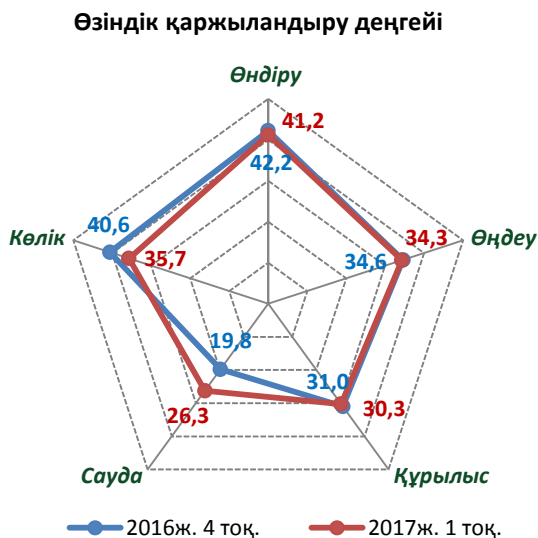
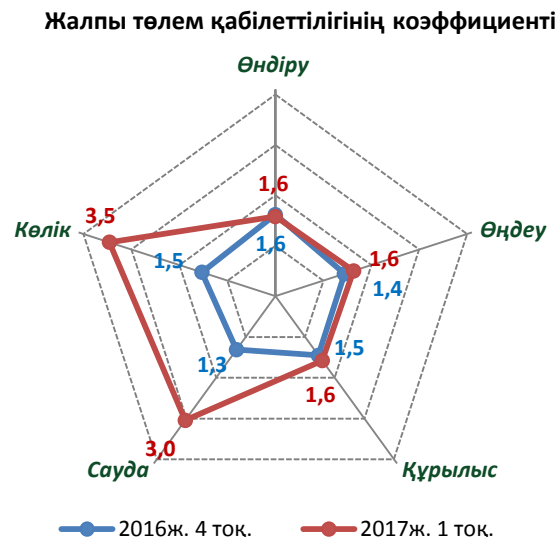
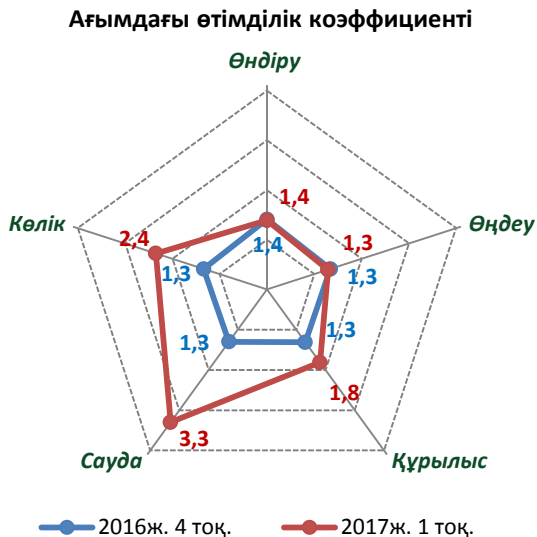
Көлік және қоймалау

	2016 жылдың 1 тоқсаны	2016 жылдың 2 тоқсаны	2016 жылдың 3 тоқсаны	2016 жылдың 4 тоқсаны	2017 жылдың 1 тоқсаны
1. Ағымдағы өтімділік коэффициенті (1 теңге мерзімді міндеттемелердің айналым қаражаты)					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	1,48	1,43	1,36	1,34	2,35
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,58 1,01 1,87	0,55 1,07 1,86	0,66 1,07 1,72	0,64 1,05 1,72	0,68 1,17 2,27
2. Жалпы төлем қабілеттілігінің коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	2,60	1,96	1,82	1,53	3,46
<i>25% - 50% -75%</i>	1,00 1,23 3,03	1,00 1,18 2,14	1,00 1,24 2,09	1,00 1,14 1,88	1,00 1,26 2,92
3. Қайта қаржыландыру деңгейі					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	34,15	35,08	40,28	40,60	35,70
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	1,64 29,63 72,87	3,07 25,46 69,01	3,55 37,27 78,07	3,34 37,08 76,63	2,46 28,49 72,68
4. Активтердегі айналым қаражатының үлесі, %					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	45,75	30,29	48,32	48,07	49,03
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	14,24 35,42 81,67	11,91 25,05 44,58	15,40 39,44 84,92	14,35 39,51 83,91	16,56 43,40 84,87
5. Активтердің айналымдылық коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,16	0,12	0,13	0,12	0,15
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,03 0,12 0,22	0,04 0,10 0,19	0,03 0,10 0,20	0,04 0,11 0,19	0,03 0,11 0,23
6. Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	0,59	0,44	0,43	0,47	0,51
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	0,10 0,34 0,74	0,08 0,39 0,68	0,09 0,34 0,69	0,14 0,37 0,69	0,11 0,34 0,77
7. Сату пайдалылығы, %					
<i>Салалар бойынша орташа мәні</i>	28,08	23,63	27,09	19,94	25,98
<i>Кватиль: 25% - 50% -75%</i>	6,20 26,60 50,60	5,43 22,20 42,53	6,50 24,35 45,80	2,80 18,60 35,60	3,50 18,30 53,65

Негізгі қаржылық көрсеткіштердің орташа салалық мәндері (I)

2017 жылдың 1 тоқсанында құрылыс, сауда және көлік салаларынан басқа экономиканың негізгі салаларында ағымдағы өтімділік жалпы төлем қабілеттілігі коэффициенттерінің төмендеуі байқалды. Сонымен қатар өндіру саласын қоспағанда, экономиканың негізгі салаларында өзіндік қаржыландыру деңгейі өсті. Активтердегі айналым қаражатының үлесі экономиканың барлық негізгі секторларында төмендеді. Көлік саласынан басқа жиынтық активтерде ағымдағы активтердің үлесі экономиканың барлық салаларында азайды.

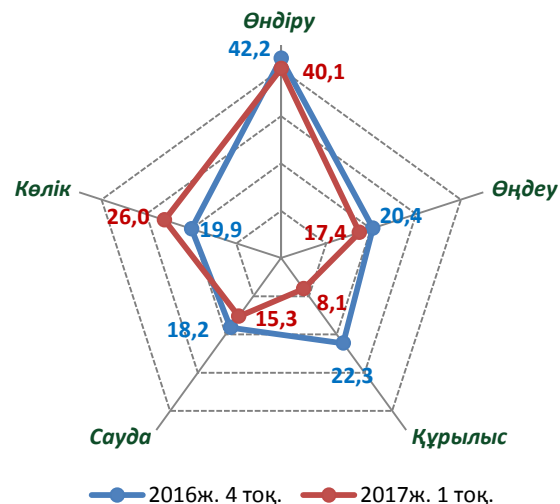

Негізгі қаржылық көрсеткіштердің орташа салалық мәні (II)

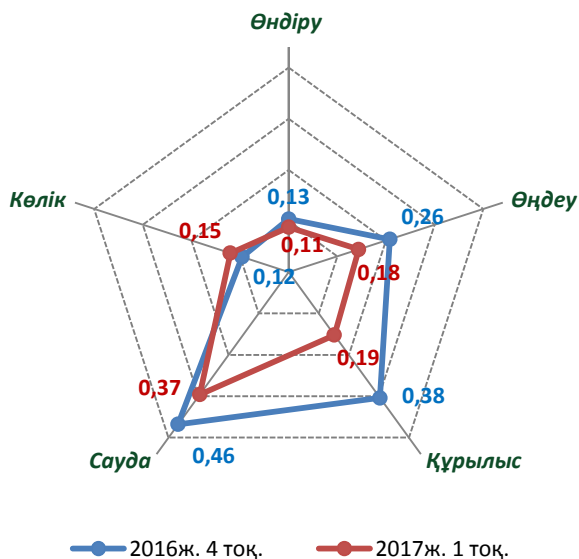
2017 жылдың 1 тоқсанында көлік саласынан басқа экономиканың негізгі салаларында ағымдағы өтімділік жалпы төлем қабілеттілігі коэффициенттерінің төмендеуі байқалды.

Активтер айналымы және қаражатының айналымы көлікте өсті, ал экономиканың қалған негізгі салаларында айналым коэффициенттерінің төмендеуі байқалуда.

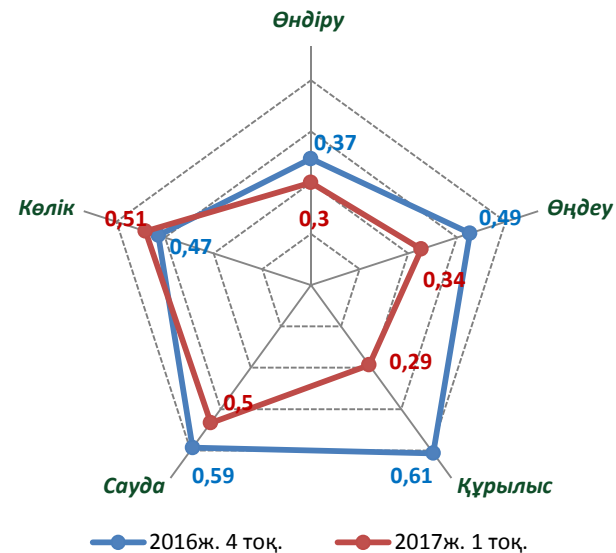
Сатудың рентабельділігі, %

Активтердің айналымдылық коэффициенті

Айналым қаражатының айналымдылық коэффициенті

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің
Зерттеулер және статистика
департаменті

